

SXEDIO.FQ9

14.5.1950 (Μεσημέρι): Ο ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΜΑΚΑΡΙΟΣ Β ΚΑΛΕΙ ΤΗΝ ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΝΑ ΑΓΩΝΙΣΘΕΙ ΣΚΛΗΡΑ ΓΙΑ ΝΑ ΕΠΙΤΥΧΕΙ ΤΗΝ ΕΝΩΣΗ

Γύρω στο μεσημέρι της **14ης Μαΐου 1950** ο Μητροπολίτης Κυπριανός ξεκίνησε από την Κερύνεια με το Γραμματέα της Πρεσβείας της Εθναρχίας, Γ. Ν. Ρωσσίδη με συνοδεία από κατοίκους της πόλης, για τη Λευκωσία, πρώτο σταθμό προς τη Λεμεσό και το εξωτερικό όπου θα μετέφερε τις Δέλτους του Ενωτικού δημοψηφίσματος της **15ης Ιανουαρίου 1950**.

Στη Λευκωσία τους περίμεναν χιλιάδες λαού με επικεφαλής τον Αρχιεπίσκοπο Μακάριο Β, το Μητροπολίτη Κιτίου Μακάριο Κυκκώτη, το ιερατείο της πόλης και τα μέλη του Εθναρχικού Συμβουλίου.

Όλοι κατευθύνθηκαν στον Καθεδρικό Ναό Αγίου Ιωάννη για μια νέα, σύντομη, δέηση, για ευόδωση του έργου της Πρεσβείας.

Την ευχή διάβασε ο Αρχιεπίσκοπος Μακάριος Β:

"Βασιλεύ των βασιλευόντων και Κύριε των κυριευόντων, ο έχων εν χερσί τας τύχας εθνών τε και λαών, ο καθαιρών δυνάστας και υψών ταπεινούς, ο ρυθμίζων την πορείαν του κόσμου, ίλεως γενού ημίν και υπάκουσον ημών δεομένων Σου εν θερμότητι καρδίας. Επίβλεψον επί δούλον τούτον λαόν Σου, αδελφόν γνήσιον και ομαίμονα του ελευθέρου εληνικού λαού, χάρισαι αυτώ το άνωθεν υπό σου δωρηθέν τοις ανθρώποις Υψιστον αγαθόν της ελευθερίας, βράβευσον αυτώ την ποθητήν ένωσιν μετά της ελευθερίας μητρός αυτού Ελλάδος. Προστάτευσον τη κραταιά σου προστασία την προς τους ισχυρούς της γης αποστελλομένην και εν ώραις αισίαις αναχωρούσαν πρεσβείαν αυτού, καθοδήγησον αυτήν, αντιλαβού αυτής, γενού αυτή βοηθός και προστάτης, δος ίνα στεφθώσι επιτυχία πλήρει αι ενέργειαι αυτής και προσπάθειαι. Ναι κύριε, ο Θεός ημών, δος ίνα ταχύ ανατείλη η μεγάλη και λαμπρά και αγία εκείνη ημέρα

της ελευθερίας, ημέρα αρρήτου χαράς και αγαλλιόσεως
διά τον λαόν σου τούτον και δι' άπαντα τον εν τοις
λαοίς περιούσιον ελληνικόν σου λαόν. Συ γαρ η μόνη
ελπίς ημών και επί τη σην Κραταιάν προστασίαν
πεποίθαμεν και Σοι την δόξαν και άπαυστον τον αίνον
αναπέμπομεν τω Πατρίω και τω Υιώ και τω Αγίω
Πνεύματι, νυν και αεί και εις τους αιώνας των αιώνων.

Αμήν.

Στη συνέχεια ο Αρχιεπίσκοπος προσφώνησε την
Πρεσβεία και την κατευόδωσε καλώντας την να
εργαστεί με όλες της τις δυνάμεις για να επιτύχει
την ένωση και για να μπορέσει ο ίδιος, όπως είπε,
βρισκόμενος ήδη σε προκεχωρημένη ηλικία, να
αναφωνήσει, όπως ο δίκαιος Συμεών το "νυν απολύεις
τον δούλον σου Δέσποτα".

Είπε ο Μακάριος Β στην προσφώνηση του:

"Περισπούδαστοι εν Χριστώ αδελφοί,

Τέκνα εν Κυρίω αγαπητά,

Η από τεσσαράκοντα αιώνων ελληνικωτάτη
Κύπρος, παρά πάντα νόμον, θείον και ανθρώπινον, παρά
πάσαν διεθνή αρχήν και διακήρυξιν περί ελευθερίας,
δικαιοσύνης, εθνικής ολοκληρώσεως και
αυτοδιαθέσεως των λαών, παρά τας ανεπιθήτους
θυσίας, του όπου γης ελληνισμού καθ' όλους τους υπέρ
ελευθερίας αγώνας, καθώς και κατά τον τελευταίον
παγκόσμιον πόλεμον, εξακολουθεί να κατακρατείται,
δικαιώματι ισχύος, μακράν των μητρικών αγκαλών υπό
της δυνάμεως ήτις κατέλαβεν αυτήν το **1878**.

Την κατοχήν ταύτην του **1878** ο Κυπριακός λαός
επίστευσεν απ' αρχής ως προσωρινήν, ποικιλοτρόπως
δε διαδηλώσας την θέλησιν του να αποκατασταθή
εθνικώς, ήλπιζεν ότι η Αγγλία δεν θα εβράδυνε να
παραχωρήση την Κύπρον εις την φυσικήν του Μητέρα
Ελλάδα.

Οταν Κυπριακός λαός αντελήφθη ότι η Αγγλία
δεν προτίθεται να πράξη τούτο, δεν ωλιγοψύχησε, δεν
απεκαρδιώθη, αλλ' οπλισθείς, δι' υπομονής και θάρρους
απεδύθη εις συνεχή αγώνα διά την ένωσιν του μετά της
μητρός Ελλάδος. Εντονώτερον προέβλεπε την εθνικήν

του αξίωσιν μετά την λήξιν του πρώτου παγκοσμίου πολέμου, κατά τον οποίον η Μεγάλη Βρετανία, αναγνωρίζουσα πανηγυρικώς τον πόθον της ενώσεως, προσέφερε την Κύπρον εις την Μητέρα Ελλάδα, αλλ' υπό όρους τους οποίους αύτη δεν ηδύνατο ν' αποδεχθή,

Η Αγγλία λησμονούσα τας διαρκούντος του πολέμου εκείνου επαγγελίας της περί ελευθερίας των μικρών λαών, εκώφευσεν εις την φωνην της Κύπρου.

Λήξαντος του δευτέρου παγκοσμίου πολέμου, καθ' ον εκ νέου ηκούσθησαν αι περί ιδεωδών και περί αυτοδιαθέσεως των λαών διακηρυξεις των ισχυρών της γης και καθ' ον η Μητηρ Ελλάς προσέφερεν εαυτήν ολοκαύτωμα υπέρ της ελευθερίας της ανθρωπότητος και διά της ανυπερβλήτου θυσίας της μετέβαλε την πορείαν του πολέμου η Κύπρος εκ των πρώτων ουσιωδώς συμβαλούσα και δι' αίματος και διά του υλικού πολέμου ήγειρεν επίμονον και πάλιν την δικαιοσύνην αξίωσιν δι' ενσωμάτωσιν της εις το ελεύθερον ελληνικόν κράτος.

Κενοί λόγοι απεδείχθησαν και πάλιν πάσαι αι περί των ηθικών σκοπών του πολέμου διακηρύξεις της Μεγάλης Βρετανίας καθώς και αι αφειδείς υποσχέσεις αυτής προς την Ελλάδα περί κοινού μεταξύ αυτών μερισμού των αγαθών της νίκης. Η Αγγλία όχι μόνον δεν ηθέλησε να αναγνωρίση και ικανοποιήσει την περί ενώσεως αξίωσιν της Κύπρου, αλλά και αντιθέτως εχρησιμοποίησε και χρησιμοποιεί τα πάντα διά την παράτασιν της ανεπιθυμήτου παραμονής της. Προέτεινε συντάγματα προσέφερε ψυχία πολιτικών ελευθεριών, αλλ' όλα τα σχέδια της εξηνεμίσθησαν διά της σθεναράς αντιδράσεως του λαού της ελληνικής Κύπρου.

Βλέποντες επί πλέον, ότι και παρά την σαφή δήλωσιν του Βρετανού πρωθυπουργού κ. Αττλήη, ότι ουδείς λαός εξαναγκάζεται να παραμείνη ακουσίως εντός της Βρετανικής αυτοκρατορίας, η ξένη Δύναμις δεν είναι διατεθειμένη να απέλθη εκ Κύπρου, εθεωρήσαμεν τελευταίως επάναγκες προς νέαν έμπρακτον και αμάχητον διαδήλωσιν της αμετατρέπτου θελήσεως μας να ενωθώμεν μετά της Μητρός Ελλάδος, να

προβώμεν εις την διενέργειαν δημοψηφίσματος, αποτελούντος διεθνώς ανεγνωρισμένον ειρηνικόν μέσον εκδηλώσεως του λαϊκού φρονήματος.

Κληθείσης παρ' ημών της κυβερνήσεως να διεξαγάγη το δημοψήφισμα και αρνηθείσης διενήργησε τούτο η Εθναρχία Κύπρου την **15-22** Ιανουαρίου **1950**, δια τα λαμπρά δε και αδιάβλητα αποτελέσματα αυτού και διά την παραδειγματικήν τάξιν μεθ' ης διεξήχθη, δικαιούται να υπερηφανεύεται ο Ελληνικός Κυπριακός λαός, περίπου το **96%** του ελληνικού Πληθυσμού της νήσου εψήφισαν υπέρ της Ενώσεως μετά της Ελλάδος. Όταν δε ληφθή υπ' όψιν ότι οι Κυβερνητικοί υπάλληλοι, συνεπεία απαγορεύσεως εκ μέρους της Κυβερνήσεως απέσχον να υπογράψωσιν, ευλόγως καταλήγομεν εις το συμπέρασμα ότι σύμπας ο Ελληνικός Κυπριακός λαός διειτράνωσε κατηγορηματικώς και πανηγυρικώς την αξίωσιν του διά την ένωσιν μετά της μητρός Ελλάδος.

Οφείλομεν να εξάρωμεν το ενθαρρυντικόν και παρήγορον γεγονός ότι σύμπας ο ελληνισμός κοινώνως των αισθημάτων του κυπριακού λαού κατά την κρίσιμον ταύτην καμπήν του εθνικού ημών αγώνος, ευρέθη και ευρίσκεται παρά το πλευρόν ημών, συνεισφέρον το βάρος των υπέρ της ανθρωπότητος παλαιών και των προσφάτων θυσιών του και αξιών την ένωσιν της Κύπρου μετά της μητρός πατρίδος, εντός των κρατικών πλαισίων της οποίας και μόνον αναμένει και δύναται η νήσος να εύρη την ευτυχίαν και την υπό πάσαν άποψιν προαγωγήν αυτής.

Η Εθναρχία Κύπρου φροντίζουσα περί αξιοποιήσεως των αποτελεσμάτων του Δημοψηφίσματος και μεριμνώσα κατά την σαφή και αμετάκλητον απόφασιν του λαού, περί του διά παντός θεμιτού μέσου και τρόπου τερματισμού της ξενικής διακυβερνήσεως της νήσου, απεφάσισε περαιτέρω να αποστείλη εις το εξωτερικόν επίσημον Κυπριακήν Πρεσβείαν, να επιδώση τους τόμους τους δημοψηφίσματος, διαφωτίση την διεθνή κοινήν γνώμην επί της φυσικής και δικαίας αξιώσεως του Κυπριακού λαού και επιτύχη την πραγμάτωσιν αυτής.

Ἡ πρεσβεία μας αναχωρεῖ ἐν ὧραις αἰσίαις σήμερον ἐκ Κύπρου διὰ τὴν πρωτεύουσάν του ἐλευθέρου ἐλληνικοῦ κράτους καὶ συνήλθομεν εἰς τὸν πάνσεπτον τούτον ναόν, διὰ νὰ κατευδώσωμεν αὐτὴν καὶ δεηθώμεν τοῦ Κυρίου νὰ συμβαδίσῃ μετ' αὐτῆς διὰ τῆς χάριτος Αὐτοῦ, βοηθήσῃ αὐτὴν καὶ ἐνισχύσῃ καὶ ἐπιστρέψῃ δι' ἐπιτυχίας τὰς προσπάθειάς αὐτῆς.

Ἀγαπητά καὶ περισπούδαστα μέλη τῆς πρεβείας, Ἐν συγκινήσει βαθυτάτῃ προπέμπομεν ὑμᾶς ἀπερχομένους εἰς τὸ ἐξωτερικόν διὰ τὴν ἱερωτάτην υπόθεσιν τῆς Κύπρου. Ἐπεφορτίσθητε βαρείαν καὶ πολυεύθυνον ἀποστολήν. Ἀλλ' ὁ προστάτης παντός δικαίου καὶ ἱεροῦ αγώνος Κύριος ἡμῶν, θὰ εἶναι ἐν παντί συμπαραστάτης ὑμῶν, θαρσεῖτε, ἀνδρίζεσθε καὶ ἰσχύετε εἰς τὸν δυσχερέστατον ὑμῶν ἄθλον. Μὴ λησμονήσητε οὔτε στιγμήν, ὅτι ἀνελάβατε εὐόρκως ν' ἀγωνισθῆτε διὰ τὴν πραγμάτων του γλυκυτάτου ονειρίου ἀναριθμητῶν γενεῶν Κυπρίων καὶ κηρύξατε μετὰ παρρησίας καὶ σθένους καὶ πίστεως πανταχοῦ, ὅτι οὐδεὶς Ἕλλην Κύπριος δύναται καὶ νὰ σκεφθῆ καν περὶ παραστάσεως τῆς δουλείας τῆς νήσου.

Ἐναγωνίως καὶ μετ' εὐχῶν διαθέρμων θὰ παρακαλουθώμεν τὰ βήματα ὑμῶν καὶ ἐν πίστει ἀκλονήτως τὴν ἀπροσμάχητην καὶ πανσθενή προστασίαν τοῦ παντοδυνάμου θεοῦ, θὰ ἀναμένωμεν νὰ σας υποδεχθώμεν στεφανίτας τοῦ ἱεροῦ αγώνος τῆς ἀπελευθερώσεως τῆς Κύπρου, τῆς ἀπελευθερώσεως, ἣ ὁποία υπήρξεν ὁ πόθος καὶ ὁ σκοπός ὅλης ἡμῶν τῆς ζωῆς ὅτε καὶ ὡς ὁ δίκαιος Συμεὼν θὰ ἀναφωνήσωμεν: Νυν ἀπολύσεις τὸν δούλον σου Δέσποτα.

Ζήτη ἡ Ἐνωσις τῆς Κύπρου μετὰ τῆς Μητρὸς Ἑλλάδος".

Στον Ἀρχιεπίσκοπο Μακάριο Β ἀπάντησε ὁ ἀρχηγός τῆς Πρεσβείας Κυπριανός που ἀνέφερε ὅτι τὸ τέλος τοῦ αγώνα τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ δὲν θὰ ἦταν ἄλλο ἀπὸ τὴν ἀνευ ὄρων καὶ ἀνταλλαγμάτων ἱκανοποίησι τῆς ἀπαιτήσεως τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ γιὰ ἔνωση με τὴν Ἑλλάδα.

Εἶπε ὁ Κυπριανός στὴν ἀντιφώνησιν του:

"Μακαριώτατε,
Αγαπητοί εν Χριστώ αδελφοί,
Εντιμα μέλη του Εθνικού Συμβουλίου,
Ελληνες αδελφοί,
Κατεστέναξαν οι υιοί Ισραήλ από των έργων και
ανεβόησαν και ανέβη η βοή αυτών προς τον Θεόν από
των έργων και εισήκουσεν ο Θεός τον στεναγμόν
αυτών".

Το χωρίον τούτο της Εξόδου ευρίσκει πλήρη την
εφαρμογήν και εις την περίπτωσιν ημών των Κυπρίων.
Εκ του στεναγμού της Κύπρου και της βοής του λαού
αυτής μεγαλειώδες απέβη το δημοψήφισμα της 15ης
Ιανουαρίου.

Κωφεύει όμως και πάλιν η κυρίαρχος Δύναμις.
Και επαναλαμβάνει ότι "κλειστόν είναι το Κυπριακόν
ζήτημα" διά να σχηματίση ψευδαίσθησιν μεν ησυχίας
διά την συνείδησιν της, ανεπλίστου δε δι' ημάς και
το Έθνος μας. Και ενδέχεται μεν να επέφερον εις
εαυτήν γαλήνης επίφασιν. Μάτην όμως ήλπισε να
ψυχράνη την κάμινον της καρδίας και φλεγομένην διά
την ένωσιν μετά της μητρός Ελλάδος, αντιθέτως
διήγειρεν εις τας ψυχάς μας ισχυρόν αίσθημα
αντιστάσεως και εκράτυνε την εις τον αγώνα πίστιν
μας.

Και ουδέν εκ τούτων παράδοξον, διότι της
δικαιοσύνης και της ελευθερίας τα ζητήματα δεν
κλείουν ούτε παύουν να υπάρχουν με τη αυθαίρετον
θέλησιν του ενός μόνο των ενδιαφερομένων, όταν
μάλιστα ούτος είναι εκείνος, παρά του οποίου υπό του
ετέρου μέρους απαιτείται η ελευθερία και το
δίκαιον. Μόνον εάν ημείς οι Κύπριοι ηθέλομεν στέρξη
την άποψιν της κυριάρχου δυνάμεως θα ηδύνατο ίσως
να θεωρηθή κλειστόν το ζήτημα μας. Αλλά προς τούτο
θα έπρεπε να είχομεν κατέλθει προηγουμένως και την
τελευταίαν βαθμίδα της καταισχύνης, να είχομεν
απαρνηθή την εθνικήν συνείδησιν μας, την ένδοξον
Ιστορίαν μας και τας τιμιωτάτας παραδόσεις μας, θα
έπρεπεν ακόμη να είχομεν εκριζώσει τα σπλάγγνα μας,
την καρδίαν αυτήν εις τα βάθη της οποίας από τριών

και πλέον χιλιάδων ετών σπάρησαν και εβάστησαν τα ευγενέστερα των αισθημάτων και τα υψηλότερα των ιδεωδών, τα αρρήκτως συνυφασμένα με τον αιωνόβιον, ελληνοχριστιανικόν πολιτισμόν.

Αλλ' Έλληνες ημείς, ουδέποτε θα φθάσωμεν εις το επονείδιστον τούτο κατόντημα. Έλληνες ημείς, ουδέποτε θα γίνωμεν οι αργυρώνητοι Ιούδαι της ιεράς υποθέσεως μας. Τρόπος τερματισμού του Κυπριακού ζητήματος υπάρχει, εις δε και μόνος είναι: Η πλήρης και άνευ όρων και ανταλλαγμάτων ικανοποίησης της αξιώσεως του Κυπριακού λαού διά της απροφασίστου και συντόμου ενώσεως της ελληνικωτάτης ταύτης νήσου μετά της ελευθέρας Πατρίδος μας.

Προς επιδίωξιν ικανοποίησεως της αξιώσεως ταύτης, αξιώσεως υπέρ της οποίας πανηγυρικώς διεδηλώθη η θέλησις του κυπριακού λαού διά του μεγαλειώδους ενωτικού Δημοψηφίσματος του παρελθόντος Ιανουαρίου, η Εθναρχούσα Εκκλησία του Αποστόλου Βαρνάβα απεφάσισε την εις το εξωτερικόν αποστολήν Πρεσβείας διά την Προεδρίαν της οποίας οι αγαπητοί εν Χριστώ αδελφοί και συλλειτουργοί μετά του σεπτού ημών Αρχιεπισκόπου και Εθνάρχου κ. Μακαρίου προσευξάμενοι τω Κυρίω προέκριναν την ημετέραν μετριότητα.

Πρόδηλον ότι ου του παρόντος η ανάλυσις του τρόπου και η έκθεσις των μέσων, δι' ων θα επιδιωχθή υπό της πρεσβείας η πραγμάτωσις της ιεράς και δικαίας αξιώσεως μας, κατά την ιεράν όμως ταύτην ώραν, παρά το Άγιον Θυσιαστήριον και υπό τον ιερόν τούτον θόλον, υπό τον οποίον αντιήχησεν η φωνή Κυπρίων Εθνομαρτύρων αισθανόμεθα την υποχρέωσιν να διαβεβαιώσωμεν τούτο.

Ως Πρεσβεία, αναδειχθέντες μετ' ακεραιότητος συνειδήσεως τον ανατεθέντα ημίν δυσχερέστατον και βαρύτατον άθλον, ούτε επί στιγμήν θα φανώμεν επιλήσμονες του επιτακτικού καθήκοντος μας, μετά ζήλου παρρησίας και θάρρους θα διακηρύξωμεν πανταχού την αμετάτρεπτον, απόφασιν του Κυπριακού λαού, να ανακτήση την ελευθερίαν του και θα οδεύσωμεν όπου ευρίσκονται ή δύνανται να υπάρξουν

ειλικρινείς και ισχύοντες αντιλήπτορες της πανιέρου υποθέσεως μας, ουδέν παραλείποντες να χρησιμοποιήσωμεν ενδεδειγμένον μέσον προς τελεσφόρησιν της καταφεύγοντες εν ανάγκη και την ΟΗΕ.

Όπλα εις τον σκληρότατον τούτον αγώνα έχομεν την ρομφαίαν του ακαταγωνίστου δικαίου μας και την ασάλευτον επί τη ένωσιν πίστιν, την πίστιν εκείνην, την και όρη μεθιστάνουσαν κατά την αψευδή του Κυρίου βεβαίωσιν. Και δηλούμεν ενώπιον του Θρόνου του Υφίστου και μεγαλοδυνάμου Θεού, ότι ουδέποτε θα καταισχύνωμεν όπλα τα ιερά.

Πιστεύωμεν και μη απελπιζώμεθα, Έλληνες αδελφοί, Ποία σελίς της εθνικής Ιστορίας μας δεν είναι επανάληψις του "ούτοι εν άρμασιν και ούτοι εν ίπποις, ημείς δε εν ονόματι κυρίου του θεού ημών μεγαλυνθησόμεθα;"

Πιστεύωμεν λοιπόν και αγωνιζώμεθα αδιαλείπτως και αδιαλλάκτως προθύμως πειθαρχικοί εις την εθναρχούσαν Εκκλησίαν μας.

Εν ονόματι του Θεού ημών πορευόμενοι και ημείς τώρα εις επιτέλεσιν του αναληφθέντος επιμόχθου έργου ικετεύομεν τον Κύριον, όπως καθοδηγή τας σκέψεις και πράξεις μας, ίνα μηδέν παραλείψωμεν των επιβεβλημένων γενέσθαι και καταφωτίζη την πορίαν μας προς το πολυπόθητον τέρμα.

Ζήτω η ένωσις της Κύπρου μετά της Ελλάδος.
Ζήτω το Ελληνικόν Έθνος".

Σαν έληξαν οι ομιλίες τα μέλη της Πρεσβείας ξεκίνησαν εν πομπή για τη Λεμεσό απ' όπου θα αναχωρούσαν με πλοίο για την Ελλάδα.